

Uz Sākumlapu > Mācība, Tiesiskās Sadarbības Tīkli Un Aģentūras > Portugal

Tiesnešu sākotnējā apmācība Eiropas Savienībā

Saturu nodrošina

Portugāle

Portugāle

Vispārīgs apraksts

Tiesnešu (tiesas, administratīvās tiesas un nodokļu tiesas) un prokuroru sākotnējo apmācību nodrošina valsts iestāde, proti, Juridisko studiju centrs (*CEJ*). Tā ir vienīgā iestāde, kas veic šo uzdevumu. Cita starpā *CEJ* atbild arī par tieslietu un juridiskās apmācības veicināšanu juristiem, advokātiem un citu profesionālo juridisko nozaru pārstāvjiem.

Sākotnējā apmācībā ir divas praktikanšu kategorijas: praktiskanti, kas kļūst par vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem vai prokuroriem, un praktiskanti, kas kļūst par administratīvo un nodokļu tiesu tiesnešiem. Uzņemšana šajās divās kategorijās atšķiras gan pēc būtības, gan procedūras, bet parasti konkursi notiek vienlaicīgi.

Praktikantus sauc par *auditores de justiça*.

Sākotnējā apmācība ir obligāta.

Šīs apmācības obligātais raksturs ir paredzēts noteikumos gan tiesnešu statūtos (sk. *Estatuto dos Magistrados Judiciais* (*EMJ* — Tiesu statūti) 40. panta d) punktu), gan prokuroru statūtos (sk. *Estatuto do Ministério Público* (*EMP* — Prokuratūras statūti) 146. panta d) punktu). Abos juridiskajos tekstos ir noteikts, ka sekmīga apmācības kursu vai prakses apmeklēšana ir prasība, kas jāizpilda, lai stātos amatā tiesu iestādē vai prokuratūrā.

Kopš izveides 1979. gadā *CEJ* ir jau apmācījis 4891 tiesnesi un prokuroru. Pašlaik 135 praktiskanti (40 tiesneši un 65 prokurori vispārējās jurisdikcijas tiesās un 30 tiesneši administratīvajās un nodokļu tiesās) ir iesaistīti gandrīz 3 gadus ilgā apmācības kursa sākuma posmā (pirmajā gadā). Līdzīgs skaits tagad ir otrajā posmā.

Pašlaik notiek 2 konkursi par aptuveni 130 praktikanšu uzņemšanu *CEJ* (*auditores de justiça*). Konkursi ir paredzēti vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem un prokuroriem, kā arī administratīvo un nodokļu tiesu tiesnešiem.

Piekluve sākotnējai apmācībai

Uzņemšana tiesnešu un prokuroru apmācībā notiek ar atklāta konkursa starpniecību, kas publicēts *Diário da República* (*DR*) un ietver dažādas atlasēšanas metodes.

Atklāto konkursu izsludina *CEJ* direktors. Tā mērķis ir aizpildīt vakances vispārējās jurisdikcijas tiesās (tiesnešu un prokuroru amatos) vai aizpildīt tiesnešu vakances administratīvajās un nodokļu tiesās (*TAF*).

Interesenti var pieteikties divos veidos.

Akadēmiskā kvalifikācija — pieteikuma iesniedzējam ir grāds tiesību zinātnēs, kas iegūts pēc pieciem studiju gadiem vai pēc īsāka laika, bet tādā gadījumā tam jābūt papildinātam ar Portugāles universitātē iegūtu maģistra grādu vai doktora grādu tiesību zinātnēs vai līdzvērtīgu Portugālē atzītu akadēmisko grādu (5. panta b) punkts 14. janvāra Likumā Nr. 2/2008, lasot to kopsakarā ar *Estatuto dos Magistrados Judiciais* (*EMJ* — Tiesu statūti)

40. panta c) punktu un *Estatuto do Ministério Público (EMP — Prokuratūras statūti)* 146. panta c) punktu).

Darba pieredze — pieteikuma iesniedzējs atbilst akadēmiskās izglītības prasībām, kā arī viņam ir darba pieredze tiesu jomā vai citās saistītās jomās, kas attiecas uz tiesu varas amatpersonas pienākumu pildīšanu, un tās faktiskais ilgums ir vismaz pieci gadi.

Turklāt, lai varētu piedalīties konkursā, pieteikuma iesniedzējam:

- jābūt Portugāles pilsonim vai tādai valsts pilsonim, kurā runā portugāļu valodā, ar pastāvīgo dzīvesvietu Portugālē un atzītām tiesībām pildīt tiesu varas amatpersonas amata pienākumus saskaņā ar likuma noteikumiem un savstarpības nosacījumiem;
- jāatbilst pārējām vispārīgajām prasībām attiecībā uz publiska amata pienākumu veikšanu.

Konkursos par vakanču aizpildīšanu vispārējās jurisdikcijas tiesās katram tiesu varas amatpersonas veidam (tiesnešiem un prokuroriem) katram no abiem uzņemšanas veidiem ir rezervēta uzņemšanas kvota 25 % apmērā.

Konkursā par *TAF* tiesnešu vakanču aizpildīšanu katram no abiem uzņemšanas veidiem ir rezervēta uzņemšanas kvota 25 % apmērā.

Kandidātus atlasa, izmantojot šādas metodes, no kurām visas ir izslēdzošas:

- rakstiskais posms;
- mutiskais posms;
- atlases psiholoģiskais eksāmens.

Sākotnējās apmācības formāts un saturs

Tiesu varas amatpersonu (tiesnešu un prokuroru) sākotnējā apmācība visām tiesām ietver teorētiskas un praktiskas apmācības kursu, ko organizē divos secīgos ciklos, un praksi (*estágio*).

Teorētiskās un praktiskās apmācības kursa pirmais cikls notiek *CEJ* galvenajā mītnē, neskarot īstermiņa pagaidu praksi tiesās. Šis cikls sākas 15. septembrī pēc uzņemšanas eksāmena un beidzas nākamā gada 15. jūlijā.

Teorētiskās un praktiskās apmācības otrais cikls notiek tiesās izvēlētās profesijas ietvaros (tiesneši vai prokurori). Prokuroru gadījumā tas notiek arī Prokuratūras nodaļās. Tas sākas 1. septembrī pēc pirmā cikla beigām un beidzas nākamā gada 15. jūlijā.

Arī prakse (*estágio*) notiek tiesās izvēlētā amata ietvaros. Tā sākas 1. septembrī pēc otrā cikla beigām un beidzas nākamā gada 15. jūlijā.

Šos termiņus var mainīt ar likumu, un dažkārt tas tiek darīts, lai reaģētu uz steidzamām vajadzībām.

Teorētiskās un praktiskās apmācības kursa pamatmērķis ir nodrošināt, ka praktikanti attīsta īpašības un apgūst tehniskās prasmes, kas vajadzīgas, lai pildītu tiesneša funkcijas vispārējās jurisdikcijas tiesās, administratīvajās un nodokļu tiesās, kā arī prokurora funkcijas.

CEJ apmācības pasākumus Juridisko studiju centrā pirmajā ciklā nodrošina lektori no civillietu, krimināllietu, darba, ģimenes, administratīvajām un nodokļu tiesām, kā arī ārēji pasniedzēji.

Sākotnējās apmācības pasākumus izstrādā saskaņā ar studiju plānu, ko iepriekš sagatavojis direktors, un tos apstiprina *CEJ* Pedagoģijas padome. Šajā padomē, kuru vada *CEJ* direktors, ir tiesu iestāžu augstāko padomju un prokuratūras pārstāvji, kā arī lektori no *CEJ*, Advokātu asociācijas un parlamenta. Viena no tās galvenajām kompetencēm ir apstiprināt teorētiskās un praktiskās apmācības kursu studiju plānu.

Teorētisko un praktisko posmu laikā apmācību atbalsta tiešsaistes e-mācību platforma (*Moodle*), un visa apmācības dokumentācija un esejas tiek pārvaldītas, izmantojot šo platformu.

Studiju plāns ietver šādus priekšmetus:

- *vispārēja apmācība* (pamattiesības un konstitucionālās tiesības; ētika un deontoloģija; tiesu organizācija; metodika un juridiskā valoda; informācijas un komunikācijas tehnoloģijas; Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) un Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūra par pamattiesībām; lietu pārvaldības organizācija un metodes; svešvalodas (juridiskā pieeja, izvēlēta angļu valoda));
- *specializēta apmācība* (Eiropas un starptautiskās tiesības; konkurences tiesības; grāmatvedība un vadība; tiesas psiholoģija un tiesas socioloģija; vides tiesības un pilsētplānošanas tiesības; vēlēšanu likums; publiskie iepirkumi; valsts ārpuslīgumiskā atbildība un — administratīvo un nodokļu tiesu praktikantiem — materiālās un procesuālās administratīvās tiesības; tiesu medicīna; kriminālizmeklēšana un izmeklēšanas pārvaldība); kā arī
- *profesionālā apmācība* vispārējās jurisdikcijas tiesās (civiltiesības, komerciesības un civilprocess; krimināltiesības un kriminālprocess; ģimenes un bērnu tiesības un darba tiesības) un administratīvajās un nodokļu tiesās (administratīvās tiesības un administratīvais process; nodokļu tiesības un nodokļu procedūra; civiltiesības un civilprocess).

Apmācības nodarbības un pasākumi, ko rīko darba grupās (katrā aptuveni 15 apmācāmo) saskaņā ar šādu metodiku:

- lietas apspriešana;
- diskusija par judikatūru;
- praktikantu prezentācijas;
- tiesu izspēles;
- mācību apmeklējumi (piemēram, augstākās tiesas, Ģenerālprokuratūra, cietumi, policijas iecirkņi, ārpusģimenes aprūpes iestādes u. c.);
- pētniecības darbības;
- konferences un darbsemināri; kā arī
- “starpposma” prakse uz laiku līdz četrām nedēļām (kas notiek tiesās).

Otrajā ciklā un prakses posmā tiesās apmācības pasākumus nodrošina tiesu iestāžu, prokuratūras un TAF reģionālie koordinatori, kā arī tiesu varas amatpersonas, kas apmāca tiesu iestāžu, prokuratūras un TAF darbiniekus.

Sākotnējās apmācības beigas un kvalifikācijas process

Apmācāmie, kas iestājas CEJ, tiek sarindoti atbilstoši punktu skaitam, kas saņemts uzņemšanas eksāmena pārbaudījumos.

Šis sarindojums kalpo tikai kā izšķirošs faktors, kad tiek piešķirtas vērtējuma atzīmes pirmā un otrā posma beigās (47. panta 1. punkta pirmā daļa un 57. panta 2. punkts 14. janvāra Likumā Nr. 2/2008 (konsolidētā redakcija)).

Šo praktikantu vērtēšanu veic CEJ. To veic saskaņā ar vispārējo vērtēšanas modeli, ņemot vērā šādus aspektus:

- rezultātus apmācības perioda pirmajā un otrajā posmā;
- visu paveikto darbu;
- praktikantu rezultātus;
- apmācības pasākumu attīstību.

Otrā cikla gala atzīme tiek svērtā, pirmā cikla atzīmei veidojot 40 %, bet otrā cikla atzīmei — 60 %.

Praktikantus ar vismaz 10 punktiem no 20 attiecīgā augstākā padome ieceļ par tiesnesi praktikantu (*juiz estagiário*) vai par prokuroru praktikantu (*procurador da República estagiário*). Viņiem ir tiesneša vai prokurora profesionālais statuss ar attiecīgām tiesībām un pienākumiem, bet šajā procesā viņiem palīdz darbaudzinātājs.

Lapa atjaunināta: 02/06/2026

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī,

kas ir atbildīga par šo lapu.